

Samlenotat

Rådsmøde (konkurrenceevne) (det indre marked, industri, forskning)
Torsdag den 3.-4. december 2009.

Forskningsdelen:

- Punkt 7: Bidrag til den europæiske innovationsplan og post 2010 s. 2
Lissabon strategien
KOM-dokument foreligger ikke.
- Udveksling af synspunkter
- Punkt 8: Prioriteter for europæisk forskning og forskningsbaseret s. 4
innovation i post 2010 Lissabon strategien
KOM-dokument foreligger ikke
- Vedtagelse af rådskonklusioner
- Punkt 9: Forbedret governance af det europæiske forskningsrum s. 8
KOM-dokument foreligger ikke
- Vedtagelse af rådsresolution
- Punkt 10: Fremtidens IKT forskning og IKT infrastruktur for e- s. 11
science
KOM (2009) 108 endelig
KOM (2009) 116 endelig
KOM (2009) 184 endelig
- Vedtagelse af rådskonklusioner
- Punkt 11: Status for fælles programlægning, særligt hvad angår neu- s. 15
rodegenerative sygdomme, herunder Alzheimers, gennem
fælles programlægning af forskningsindsatsen.
KOM (2009) 379
- Vedtagelse af rådskonklusioner

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 1124325
Side 1/18

Punkt 7:

Bidrag til den europæiske innovationsplan og post 2010 Lissabon strategien

- KOM dokument foreligger ikke
- Udveksling af synspunkter

1. Resumé

Det forventes, at der på rådsmøde (konkurrenceevne) den 3.- 4. december 2009 vil blive udvekslet synspunkter vedrørende perspektiverne for en europæisk innovationsplan og dennes kobling til post 2010 Lissabon strategien. Innovationsplanen forventes først at blive præsenteret i starten af 2010.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd bad på sit møde i december 2008 Kommissionen om at fremlægge en overordnet innovationsplan inden udgangen af 2009. Innovationsplanen forventes at blive en integreret del af det kommende forslag til post 2010 Lissabon strategien. På rådsmødet lægges op til en diskussion af perspektiverne for den europæiske innovationsplan og dens sammenhæng med post 2010 Lissabon strategien.

Kommissionen har den 2. september 2009 præsenteret meddelelsen "Reviewing Community innovation policy in a changing world", der giver en kort status for europæisk innovationspolitik. Meddelelsen udpeger samtidig indsatsområder, som der skal lægges vægt på i den kommende innovationsplan. Innovationsplanen forventes først at blive præsenteret i starten af det nye år. Den ny EU-strategi for vækst og job forventes drøftet på Det Europæiske Råd i foråret 2010.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse "Reviewing Community innovation policy in a changing world: COM (2009) 442 final af 2. september 2009 udpeger en række områder, som den kommende innovationsplan bør fokusere på. Med udgangspunkt i disse indsatsområder må det forventes, at den kommende innovationsplan vil sigte mod en tættere kobling mellem forskning og innovation for at styrke Europas konkurrenceevne. Herunder optimale forhold for offentlige og private aktører, herunder SMV'er, med henblik på investeringer i forskning og udnyttelsen af forskningsresultater. Samtidig forventes, at der lægges op til en yderligere styrkelse af samarbejdet mellem universiteter, forskningsinstitutioner og erhvervsliv. Indspillet til post 2010 Lissabon strategien må forventes at lægge sig op ad disse indsatsområder.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-specialudvalget for forskning på møde fredag den 13. november 2009. Der fremkom ikke bemærkninger til punktet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for, at den kommende innovationsplan og indspil til den ny EU 2020 strategi for vækst og job bygger på en sammenhængende tilgang til de tre sider af videntrekanten (uddannelse, forskning og innovation). Endvidere bør der fokuseres særligt på tiltag, der kan styrke samspillet mellem de offentlige forskningsinstitutioner og det private erhvervsliv, serviceinnovationsområdet samt bedre innovationsindikatorer.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Spørgsmålet om koblingen mellem innovationsplanen og en fremtidig EU 2020 strategi for vækst og job har været drøftet i forbindelse med generelle drøftelser om videreudviklingen af det europæiske forskningrum på Konkurrenceevnerådsmødet (forskningsdelen) den 25. september 2009. Det forventes, at der er generel opbakning til et tæt samspil mellem innovationsplanen og post 2010 Lissabon strategien.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 8: Prioriteter for europæisk forskning og forskningsbaseret innovation i post 2010 Lissabon strategien

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Udkastet til rådskonklusioner har fokus på overvejelser knyttet til den fremtidige post 2010 Lissabon-strategi, hvad angår fremtidige prioriteter for europæisk forskning og forskningsbaseret innovation.

Rådet anerkender i den forbindelse det fortsatte behov for øget støtte til forskning og innovation på nationalt og europæisk plan, samt at videntrekanten bør implementeres for at realisere en velfungerende interaktion mellem forskning, uddannelse og innovation.

Der er særlig fokus på, hvordan Europa på tilstrækkelig vis kan respondere på vor tids store samfundsmæssige udfordringer gennem forskning og innovation og via inddragelse af berørte offentlige og private aktører i denne proces.

Rådet fremhæver endvidere det fortsatte behov for effektivisering og simplificering af det 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (FP7) med henblik på at realisere programmets fulde potentiale i forhold til EU 2020 strategien for vækst og job. Samtidig opfordres til styrket offentlig-privat forsknings-samarbejde, herunder inddragelsen af SMV'er, samt styrkede mekanismer, hvad angår vidensspredning og anvendelse af viden.

Det forventes, at rådskonklusioner kan vedtages på Rådsmødet den 3. december 2009.

2. Baggrund

Det svenske formandskab afholdt i juli 2009 konferencen "New Worlds – New Solutions: Research and Innovation as a Basis for Developing Europe in a Global Context". Formålet med konferencen var at intensivere debatten om udviklingen af det europæiske forskningsrum (ERA) samt påbegynde drøftelserne om prioriteter for det næste rammeprogram for forskning. Konferencens sluterklæring, Lund-deklarationen, fremhævede, at EU og medlemslandene bør fokusere indsatsen indenfor forskning og udvikling på store globale udfordringer og gøre dem til muligheder. I den forbindelse blev det fremhævet, at de berørte parter fra både den offentlige og den private sektor skal inddrages i identificeringen og reaktionen på de store udfordringer via gennemsigtige processer og under hensyntagen til globalt udsyn.

Samtidig står EU overfor at skulle udvikle og konkretisere indholdet af EU 2020 strategi for vækst og job (post Lissabon-strategien), hvor forskning og innovation samt videreudviklingen af ERA forventes at få en fremtrædende rolle. I den forbindelse er EU-Kommissionen allerede i gang med at udarbejde en europæisk innovationsplan, som forventes at blive en integreret del af forslaget til post 2010 Lissabon strategi.

Disse samlede tiltag har foranlediget det svenske formandskab til at udarbejde udkast til rådskonklusioner.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det svenske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner om retningslinjer for fremtidige prioriteter for europæisk forskning og forskningsbaseret innovation med henblik på den ny EU 2020 strategi for vækst og job (post 2010 Lissabon-strategien). Et særligt fokus omhandler, hvorledes Europa på tilstrækkelig vis kan respondere på vor tids store samfundsmæssige udfordringer gennem forskning og innovation.

Rådet anerkender således det fortsatte behov for øget støtte til forskning og innovation på nationalt og europæisk plan. Samtidig anerkendes behovet for at overveje et begrænset antal nye, ambitiøse mål og dertilhørende indikatorer i forbindelse med post 2010 Lissabon-strategien og udviklingen af ERA. Endvidere bør videntrekanten (forskning, uddannelse og innovation) implementeres, således at synergien mellem de tre sider udvikles på alle niveauer og i alle relevante aktiviteter, herunder i forhold til andre relevante EU-programmer som uddannelsesprogrammerne og rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP).

Set i lyset af implementeringen af ERA 2020 visionen understreger Rådet behovet for en tilgang på tværs af forskellige politikområder med henblik på at identificere og adressere store samfundsmæssige udfordringer. I den henseende er det afgørende at mobilisere erhvervsliv samt forskningsinstitutioner gennem både top-down og bottom-up tilgange. Samtidig er det væsentligt at indtænke følgende aspekter i udviklingen af fremtidige prioriteter for forskning og forskningsintensiv innovation på europæisk plan:

- Grundforskning, herunder erfaringerne med frontlinjeforskning via Det Europæiske Forskningsråd (ERC), i forhold til uforudsete udfordringer.
- Konsolidering og udvikling af samarbejdsværktøjer med henblik på at styrke forskning, som er relevant for erhvervslivet.
- Udviklingen af europæisk lederskab indenfor "Key Enabling Technologies".
- Indtænke udbuds- og efterspørgselsiden for at understøtte både erhvervsudvikling og politiske målsætninger.
- Bedre og lettere adgang til finansiering.
- Udviklingen af en europæisk strategi for grænseoverskridende samarbejde mellem forskningsinstitutioner, herunder promovning af excellente forsknings- og innovationsmiljøer med inddragelse af både den akademiske verden og erhvervslivet.
- Fremragende forskningsinfrastrukturer, herunder regionale partnerfaciliteter samt e-infrastruktur.
- Menneskelige ressourcer og mobilitet.
- Globalt videnskabeligt og teknologisk samarbejde.

Endvidere anerkendes det, at de valgte prioriteter og tilgange skal være så fleksible, at de kan tilpasses landenes forskellige udgangspunkter, eftersom ansvaret for mange af aktiviteterne er placeret nationalt eller regionalt.

Således inviteres medlemslandene og EU-Kommissionen via CREST¹ til at facilitere en åben identifikationsproces af prioriteter for fremtidige europæiske forsknings- og forskningsbaseret innovationsaktiviteter med inddragelse af interessenter på tværs af politikområder. Samtidig bør CREST evaluere ERA og innovationsrelaterede instrumenter med henblik på at komme med anbefalinger til forbedring og simplificering af det europæiske forskningslandskab.

Rådet inviterer endvidere EU-Kommissionen til at indtænke følgende aspekter i udarbejdelsen af den europæiske innovationsplan:

- Identificere hvorledes innovation kan bidrage til at adressere de store samfundsmæssige udfordringer.
- Yderligere tilskyndelse til hurtigere fremkomst af innovationsvenlige markeder, primært via offentlig-private partnerskaber, øget fokus på udbuds- og efterspørgselsiden, ”lead markets” og innovation i servicesektoren.
- Sikre synergi med andre fællesskabs og europæiske initiativer indenfor forskning, innovation, uddannelse og industri.
- Opfordre erhvervslivet, den akademiske verden, forskningsfinansierede organisationer samt offentlige myndigheder til at medvirke til at implementere forsknings- og innovationsinitiativer.

Derudover anerkender Rådet de fremskridt, der allerede er sket indenfor FP7, særligt fremskridtene hvad angår administrative forenklinger. Samtidig understreges behovet for yderligere tiltag for at fremme forenkling og effektiv management med henblik på, at FP7 fuldt ud kan bidrage til implementeringen af post 2010 Lissabon-strategien. I den henseende er en evaluering og revision af finansforordningen nødvendig for at opnå en mere risiko-tolerant og tillidsbaseret tilgang til management af forskningsprojekter. Således hilser Rådet EU-Kommissionens forventede meddelelse om simplificering i 2010 velkommen.

EU-Kommissionen inviteres i samarbejde med medlemslandene samtidig til at fortsætte implementeringen af anbefalingerne fra ex-post evalueringen af FP6 samt reducere de administrative byrder yderligere. Samtidig bør funktionen af de nye instrumenter og initiativer under FP7 forbedres, herunder ERC og Fælles Teknologiiinitiativer (JTI'er).

EU-Kommissionen inviteres også til at overveje, hvorledes interaktionen mellem den akademiske verden og erhvervslivet, herunder SMV'er, kan styrkes, samt hvorledes vidensspredning og dermed anvendelse af forskningsresultater kan forbedres. Endvidere inviteres Kommissionen til at vurdere, hvordan mulighederne for at kunne respondere på de store samfundsmæssige udfordringer via opslag på tværs af de tematiske programmer kan forbedres, samt hvordan yderligere synergi kan udvikles med andre politikområder indenfor Fællesskabet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

¹ CREST er en rådgivende komité for forskning og udvikling nedsat af Rådet.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller sikkerhedsniveauet

Forslaget har ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-specialudvalget for forskning på møde fredag den 13. november 2009. Der fremkom ikke bemærkninger til punktet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at forskning, udvikling og innovation bør have en fremtrædende placering i forbindelse med udviklingen af post 2010 Lissabon-strategien.

Regeringen finder samtidig, at videntrekanten udgør en passende ramme for en mere sammenhængende måde at fastlægge og koordinere de vidensrelaterede politikker og foranstaltninger på i Europa. En velfungerende interaktion mellem forskning, uddannelse og innovation kan bidrage til, at Europa kan opretholde en konkurrencedygtig placering i det globale videnssamfund.

Regeringen støtter endvidere, at EU og medlemslandene bør fokusere indsatsen indenfor forskning og udvikling på store globale udfordringer og gøre dem til muligheder. Det er imidlertid afgørende, at de berørte parter fra både den offentlige og den private sektor inddrages i denne proces, hvor gennemsigtighed og globalt udsyn bør være afgørende. I den henseende bakker regeringen op om den øgede inddragelse af medlemslandene via Rådets rådgivende komité for forskning og udvikling (CREST), samt anerkender de identificerede områder, som bør tages i betragtning.

Regeringen støtter derudover det kontinuerlige fokus på effektivisering og simplificering af FP7 for blandt andet at reducere de administrative omkostninger, ligesom regeringen støtter et øget offentlig-privat forskningssamarbejde, herunder inddragelsen af SMV'er, samt styrkede mekanismer, hvad angår videnspredning og anvendelse af viden. Netop skabelsen og anvendelsen af viden er afgørende for Europas konkurrenceevne.

Endvidere støtter regeringen, at EU og medlemslandene ved udviklingen af de fremtidige prioriteter i videst mulige omfang inddrager erfaringerne fra de eksisterende instrumenter og strukturer, og bestandigt holder sig for øje ikke at gøre det europæiske forskningslandskab unødigt kompliceret.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Drøftelserne har båret præg af, at medlemslandene generelt set stiller sig positiv over for udkastet til rådskonklusioner. Det forventes således, at rådskonklusioner kan vedtages på rådsmødet den 3. december 2009.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 9:

Forbedret governance af det europæiske forskningsrum

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse af rådsresolution

1. Resumé

Medlemsstaterne vedtog på rådsmødet i maj 29.-30. maj 2008 i Ljubljana, at Europa skal udvikle en fælles vision 2020 for Det Europæiske Forskningsrum (ERA) og på den baggrund udvikle en effektiv styring og organisering heraf. Igangsættelsen af "Ljubljana-processen" er således rettet mod en bedre styring og organisering på basis af en langsigtet vision for ERA.

På Rådsmødet den 1. – 2. december 2008 vedtog alle medlemslandene vision 2020 for ERA. Som et middel til at nå vision 2020 har det svenske EU-formandskab fremsat forslag om en rådsresolution om forbedret governance af ERA. Rådsresolutionen fastslår, at forbedret governance af ERA og herunder en styrket rolle til medlemsstaterne, er en forudsætning for at nå 2020 visionen for ERA samt målene i den kommende EU strategi for vækst og job (post 2010 Lissabon). Resolutionen lægger op til en bedre integration af de tre sider af videntrekanten (forskning, uddannelse og innovation). Endvidere lægges op til bedre inddragelse af alle interessenterne i ERA. Den understreger endvidere, at målet med en bedre governance af ERA er at fremme ejerskabet til alle ERA-aktiviteter, programmer og politikker.

Der lægges op til, at rådet vedtager rådsresolutionen på rådsmødet den 3.- 4. december 2009.

2. Baggrund

Medlemsstaterne vedtog på rådsmødet den 29.-30. maj 2008 i Ljubljana, at EU's medlemslande skal blive enige om en fælles vision 2020 for Det Europæiske Forskningsrum (ERA) og på den baggrund udvikle en effektiv styring og organisering heraf. Igangsættelsen af "Ljubljana-processen" er således rettet mod en bedre styring og organisering på basis af en langsigtet vision for ERA. På rådsmødet den 1. – 2. december 2008 vedtog alle medlemslandene vision 2020 for ERA.

På baggrund af vision 2020 har det svenske EU-formandskab fremlagt rådsresolution om forbedret styring og organisering af det europæiske forskningsrum (ERA), der ses som en forudsætning for at nå målene i visionen. Spørgsmålet om nyt mandat for CREST bliver ikke taget op førend i løbet af 2010, når Lissabontraktaten er trådt i kraft.

3. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det nuværende trio-formandskab (Frankrig, Tjekkiet og Sverige) har forpligtet hinanden på et tæt samarbejde med henblik på at sikre fremdriften af "Ljubljana-

processen". Første skridt var vedtagelse af vision 2020 for Det Europæiske Forskningsrum (ERA). Næste skridt er at opnå enighed om en forbedret styring og organisering af det europæiske forskningsrum. På rådsmødet torsdag den 3. december 2009 forventes vedtaget udkastet til rådsresolution om forbedret organisering og styring af ERA. Rådsresolutionen lægger bl.a. op til at:

- Medlemsstaterne og Kommissionen skal sammen yde en styrket indsats, hvis 2020 visionen for ERA skal realiseres.
- Medlemsstaterne og Kommissionen skal i fællesskab sikre en bedre integration af de tre sider af videntrekanten (forskning, uddannelse og innovation). Endvidere opfordres medlemsstaterne til at øge bestræbelserne på en bedre inddragelse af alle interessenter i ERA på alle niveauer. Herunder skal de respektive ansvarlige interessenters ejerskab til alle ERA-aktiviteter, programmer og politikker fremmes.
- Resolutionen lægger op til, at der kan afholdes "ERA ministerial meetings", dvs. afholdelse af ministermøder, hvor ministre ansvarlige for både uddannelse, forskning og innovation er repræsenteret. Det præciseres, at disse møder kan afholdes i forbindelse med afholdelse af uformelle ministerrådsmøder.
- CREST (rådgivende komité under Rådet i spørgsmål vedr. forskning og udvikling) skal spille en større rolle som sparringspartner. CREST skal endvidere monitorere fremskridt i ERA. I den forbindelse lægges op til vedtagelse af nyt mandat for CREST i løbet af 2010.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-specialudvalget for forskning på møde fredag den 13. november 2009. Der fremkom ikke bemærkninger til punktet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser "Ljubljana-processen" velkommen, herunder en løbende og konsistent opfølgning på vision 2020 for ERA. Regeringen er enig i, at en forbedret styring og organisering af ERA er central for at opnå målene i 2020 visionen for ERA. Regeringen støtter, at arbejdet med bedre organisering og styring tager udgangspunkt i et tæt samspil med alle tre sider af videntrekanten. Endvidere støttes en styrket inddragelse af interessenterne. Endelig støtter Regeringen, at medlemsstaterne skal tage et større ejerskab i organiseringen og styringen af ERA, herunder at CREST skal fokusere sit arbejde på at rådgive Konkurrenceevnerådet og monitorere udviklingen af ERA.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred opbakning til det foreliggende udkast til rådsresolution, hvor drøftelsen af nyt mandat for CREST udskydes til 2010.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmøderne den 28. – 29. maj 2009 (rådskonklusioner på baggrund af statusrapport for implementering af vision 2020 for ERA), den 5. – 6. marts 2009 (Ljubljana-processens bidrag til Lissabonstrategien), den 1. – 2. december 2008 (vedtagelse af vision 2020 for ERA) samt den 29.-30. maj 2008 (igangsættelse af Ljubljana-processen).

Kommissionens grøn bog "*Nye perspektiver på Det Europæiske Forskningsrum*" har været forelagt på møde den 16. november 2007 for Folketingets Europaudvalg.

Punkt 10: Fremtidens IKT forskning og IKT infrastruktur for e-science
KOM (2009) 108 endelig
KOM (2009) 116 endelig
KOM (2009) 184 endelig
- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Kommissionen har i foråret 2009 udarbejdet tre meddelelser gående på en informations- og kommunikationsteknologistrategi (IKT), der er knyttet til den økonomiske genopretningsplan. Det svenske formandskab har på baggrund af de tre meddelelser udarbejdet et samlet udkast til rådskonklusioner omhandlende IKT.

Udkastet fremhæver, at den digitale revolution er i sin indledende fase, og at forsknings- og innovationskapaciteten er essentiel med henblik på at udforme, mestre og assimilere teknologier og udnytte dem til økonomiske og samfundsmæssige fordele.

Selv om Europa har stærke industrielle og teknologiske aktiver indenfor IKT-området, er det europæiske IKT forsknings- og innovationslandskab imidlertid for fragmenteret, ligesom der er mangel på menneskelige ressourcer og ikke investeres tilstrækkeligt i IKT-forskning og innovation. Dette tilsammen forhindrer Europa i at realisere sit fulde potentiale inden for IKT.

Således sættes fokus på områder, der kan medvirke til europæisk lederskab inden for IKT-forskning, -innovation og e-infrastruktur.

Det forventes, at rådskonklusioner kan vedtages på baggrund af de tre meddelelser på rådsmødet den 3. december 2009.

2. Baggrund

Kommissionen har i foråret 2009 udarbejdet tre meddelelser gående på en bred informations- og kommunikationsteknologistrategi (IKT), der er knyttet til den økonomiske genopretningsplan. Det drejer sig om henholdsvis A) en europæisk strategi for forskning, udvikling og innovation på IKT-området; B) IKT-infrastruktur til e-videnskab; samt C) nye horisonter for IKT - en strategi for forskning i fremtidig og fremspirende teknologi i Europa.

Strategien er baseret på succeser og erfaringer fra IKT-aktiviteterne under det syvende rammeprogram for forskning (FP7). I meddelelserne stilles der forslag om foranstaltninger, som kombinerer efterspørgsels- og udbudsstyret behov for innovation, offentlige indkøb af forskning og udvikling samt offentlig-private partnerskaber, som skal stå i spidsen for udviklingen af fremtidens internet. Samtidig indeholder de konkrete forslag til, hvordan man kan samle IKT-forskning og innovationsbestræbelser for at sikre en bedre koordinering og samle ressourcer, når det er nødvendigt.

Det svenske formandskab har på baggrund af de tre meddelelser udarbejdet et samlet udkast til rådskonklusioner omhandlende IKT.

3. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner fremhæver, at IKT er en drivkraft for økonomisk vækst og sociale forandringer og spiller en afgørende rolle i forhold til den økonomiske genopretningsplan. I den henseende understøtter IKT innovation og produktivitet samt bidrager til løsninger af samfundsmæssige udfordringer, herunder til en effektiv, bæredygtig økonomi.

Rådet understreger samtidig, at den digitale revolution er i sin indledende fase, og at forsknings- og innovationskapacitet er essentiel med henblik på at udforme, mestre og assimilere teknologier og udnytte dem til økonomiske og samfundsmæssige fordele. Rådet noterer samtidig, at Europa har stærke industrielle og teknologiske aktiver indenfor IKT-området.

Imidlertid er det europæiske landskab inden for IKT-forskning og -innovation for fragmenteret, der er mangel på menneskelige ressourcer, ligesom der ikke investeres tilstrækkeligt i IKT-forskning og innovation, hvilket tilsammen forhindrer Europa i at realisere sit fulde potentiale inden for IKT.

Rådet understreger således følgende forhold, der kan medvirke til europæisk lederskab inden for IKT-forskning, -innovation og -infrastruktur:

- Europa må identificere og fjerne barrierer, der forhindrer fremkomst og vækst af nye virksomheder og markeder for innovativ IKT-anvendelser. Europa skal stræbe efter lederskab inden for nøglemarkeder, -teknologier og -forskning samt øge Europas tiltrækningskraft på IKT-investeringer samt menneskelige ressourcer og talent
- Anerkendelse af behovet for bedre integrerede politikker og aktiviteter, som styrker interaktionen mellem de tre sider af videntrekanten (forskning, uddannelse og innovation) indenfor IKT
- Øget samspil mellem europæiske, nationale og regionale aktiviteter
- Nye muligheder for europæisk lederskab inden for IKT, som kan udgøre basis for den moderne videnskab med henblik på at adressere udfordringer i overgangen til en effektiv, bæredygtig økonomi og sundhedssektor.
- Understøtte IKT's bidrag til de offentlig-private partnerskaber i den økonomiske genopretningsplan
- I forhold til fremtidige og fremspirende IKT-teknologier indtænke den strategiske betydning af højrisiko, tværvideenskabelig forskning i grundlaget for fremtidig IKT med henblik på europæiske virksomheders innovative og bæredygtige konkurrenceevne
- Anerkender e-infrastrukturers afgørende rolle i opnåelsen af videnskabelig excellence, deres transformerende indflydelse på måder, hvorpå forskning udføres, såvel som deres rolle som innovative platforme.

Medlemslandene inviteres således til at:

- Styrke IKT-forskning og innovation på linje med det øgede engagement, hvad angår IKT i FP7.
- Øge opbygningen af forsknings- og innovationsklynger via koordinerede investeringer i IKT-infrastruktur, herunder grøn IKT, computere, nanoelektronik, fotonik etc.

- Fostre tværnational koordination af e-infrastruktur med henblik på optimering af ressourcer og adgang for slutbrugere.

Samtidig inviteres Kommissionen til at:

- Undersøge områder, hvor offentlig-private partnerskaber kan accelerere innovation, skabe kritisk masse og tiltrække tilsvarende offentlige og private investeringer, særligt inden for grøn IKT og det fremtidige internet
- Foreslå flagskibsinitiativer inden for fremtidige og fremspirende IKT med henblik på at løse særlige videnskabelige og teknologiske udfordringer
- Stimulere og støtte internationalt forskningssamarbejde inden for fremtidig og fremspirende IKT for at adressere globale IKT-udfordringer
- Forberede initiativer med henblik på at engagere forskningsintensive SMV'er og excellente yngre forskere til at tage tidligere lederskab inden for fremtidige og fremspirende IKT
- Komme med forslag der kan tiltrække unge til at påbegynde en karriere inden for IKT-forskning og -innovation
- Foreslå finansielle incitamenter til fælles udvikling og deling af IKT-forskningsinfrastrukturer
- Foreslå udbuds- og efterspørgselsdrevne europæiske projekter, som går på tværs af forskning og innovation med henblik på at levere IKT-baserede service infrastrukturer.

Medlemslandene og Kommissionen inviteres til, at:

- Undersøge hvorledes fordelene ved e-infrastrukturer kan udvides til industriel forskning og innovation, offentlig service samt SMV'er, herunder undersøge governance-modeller for e-infrastruktur
- Undersøge behovet og måden, hvorpå incitamenter kan skabes med henblik på øget brug af prækommercielle indkøb på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan for at levere innovative løsninger til den offentlige sektor
- Stræbe efter bedre koordination af strategier inden for IKT-området, som er essentielle for Europa
- Sikre at forskningsinfrastrukturer af afgørende betydning for Europa nyder godt af e-infrastrukturstøtte
- Fortsætte bestræbelserne på at løse de barrierer, som hindrer udviklingen af innovationsvenlige markeder
- sikre en sammenhængende tilgang til videnskabelig dataadgang og bevaring
- inddrage interessenter, i særdeleshed de europæiske teknologiske platforme, for at sikre at relevante europæiske IKT-initiativer inden for forskning og udvikling bidrager mest effektivt til IKT standardiseringsaktiviteter.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller sikkerhedsniveauet

Forslaget har ikke i sig selv væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-specialudvalget for forskning på møde fredag den 13. november 2009. Der fremkom ikke bemærkninger til punktet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at Europa realiserer sit fulde potentiale inden for IKT-forskning og -innovation og stræber efter globalt lederskab. Som grundlag for værdiskabelse og samfundsøkonomisk udvikling er IKT væsentlig for Europas fortsatte vækst og velstand ikke mindst inden for en bæredygtig udvikling.

Regeringen finder det samtidig nødvendigt, at det øgede fokus på forskning og udvikling inden for IKT følges op af et tilsvarende fokus på at sikre de nødvendige menneskelige ressourcer og dermed den faglige kapacitet til at løfte IKT-området.

Regeringen støtter, at der placeres et særligt fokus på grøn it. Dette vil blandt andet have en positiv effekt på IKT's bidrag til energieffektivitet. Netop forskning i og udvikling af grønnere it-løsninger samt it-løsninger til reducere af energiforbruget vil kunne have en betydelig effekt i andre af samfundets sektorer. Dette bør også ses i relation til Danmarks værtskab for COP15 i 2009.

Regeringen er desuden enig i, at de langsigtede udfordringer, der er forbundet med e-videnskab, i vid udstrækning adresseres via det europæiske samarbejde. Regeringen finder det afgørende, at Europa udvikler sig til et kraftcenter for e-videnskab. E-infrastrukturens innovationspotentiale vil netop kunne styrke den fortsatte udvikling hen mod vidensamfundet.

Endelig støtter regeringen generelt initiativer, der har til hensigt at tilvejebringe ny og banebrydende forskning, der kan styrke konkurrenceevnen. Regeringen ser således de fremtidige og fremspirende IKT-teknologier som et positivt element indenfor forskningen, hvilket kan skabe grundlaget for fremtidens IKT og styrke den europæiske innovationsevne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Drøftelserne har generelt båret præg af, at der blandt medlemslandene er bred opbakning til udkastet til rådskonklusioner. Det forventes således, at Rådskonklusioner kan vedtages på Rådsmødet den 3.- 4. december 2009.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 11: Status for fælles programlægning, særligt hvad angår neurodegenerative sygdomme, herunder Alzheimers, gennem fælles programlægning af forskningsindsatsen.

KOM (2009) 379

- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Som led i etableringen af Det Europæiske Forskningsrum (ERA – European Research Area) udarbejdede Kommissionen en meddelelse med forslag til en proces, der kan føre til flere og bedre fælles programlægningsinitiativer i EU. Med meddelelsen lagde Kommissionen op til, at der udarbejdes en fælles vision for, hvordan større samfundsmæssige udfordringer skal imødekommes. Med udgangspunkt i denne vision skal der udarbejdes en række fælleseuropæiske dagsordenspunkter, som kan danne grundlag for en række fælles forskningsprogrammer, der enten er baseret på strategisk samarbejde mellem eksisterende nationale programmer eller etableringen af nye fælles programmer. I begge tilfælde indebærer samarbejdet en form for samfinansiering, udvælgelse og evt. udvikling af nye instrumenter, implementering samt kollektiv monitorering og evaluering.

På Rådsmødet den 1.-2. december 2008 blev der vedtaget et sæt rådskonklusioner, hvori der bl.a. blev besluttet, at nedsætte en high-level gruppe (Group de Programmation Conjointe - GPC), som fik til opgave at udvælge temaer, som kunne gøres til genstand for fælles programlægning. Endvidere blev det besluttet, at der skulle oprettes et fælles pilot programlægningsinitiativ vedrørende neurodegenerative sygdomme, specielt Alzheimer's sygdom. Via Det Strategiske Forskningsråd deltager Danmark i pilotprogrammet.

Den 10. november identificerede GPC 3 temaer til fælles programlægningsinitiativer. Disse 3 temaer forventes igangsat som fælles programlægning i løbet af 2010.

Det forventes, at Rådet vedtager rådskonklusion om fortsat satsning på Alzheimer pilot fællesprogramlægningsinitiativet samt igangsættelse af fælles programlægningsinitiativer på de af GPC identificerede temaområder på sit møde den 3.-4. december 2009.

2. Baggrund

Siden 2000 har det været en central målsætning for det europæiske forskningsrum at sikre konsekvens inden for nationale og regionale forskningsprogrammer og forskningsprioriteringer i spørgsmål af europæisk interesse.

I Kommissionens grønbog "Nye perspektiver på det europæiske forskningsrum" fra 2007 lægges der op til betydelige offentlige forskningsinvesteringer, som skal planlægges i fællesskab på europæisk plan, og som omfatter fælles prioriteringer, koordineret gennemførelse og fælles evaluering,

På baggrund af Grønbogen og "Follow up the ERA Green Paper – Developing the Partnership" fra 2008 har Kommissionen haft drøftelser med adskillige medlemslande og associerede lande om fælles programmer og gensidig åbning af nationale programmer.

Udbyttet af disse drøftelser tjente som indspil til Kommissionens meddelelse "Towards Joint Programming in research: Working together to tackle common challenges more effectively". Formålet med meddelelsen var at iværksætte en strategisk og struktureret proces, der fører til øget programkoordinering og samarbejde som udgangspunkt for flere og bedre fælles programinitiativer i EU.

På rådsmødet den 1.-2. december 2008 blev der blandt andet besluttet at nedsætte en high-level gruppe (Group de Programmation Conjointe - GPC), som fik til opgave at identificere store europæiske og globale samfundsmæssige udfordringer, som kunne gøres til genstand for fælles programlægning inden udgangen af 2010. Endvidere blev der besluttet, at der skulle oprettes et pilot fælles programlægningsinitiativ vedrørende neurodegenerative sygdomme, specielt Alzheimer's sygdom. Via Det Strategiske Forskningsråd deltager Danmark i pilotprogrammet.

GPC har i løbet af 2009 drøftet rammebetingelserne for de kommende fælles programlægningsinitiativer og medlemslandene har præsenteret forslag til temaer for fælles programlægning.

Rammebetingelserne for fælles programlægningsinitiativer udarbejdes i et samarbejde mellem medlemsstaterne, EUROHORCs (European Heads of Research Councils) og ESF (European Science Foundation), som vil komme med forslag til rammebetingelser i løbet af foråret 2010. Rammebetingelserne omfatter 1) procedurer for peer review, 2) fremsynsaktiviteter, 3) evaluering, 4) finansiering af forskning på tværs af landegrænserne, 5) spredning og brug af forskningsresultater og 6) immaterielle rettigheder (IPR).

Med hensyn til temaer for fælles programlægning vedtog GPC den 10. november 2009 3 forslag til temaer. Temaerne er som følger: 1) Agriculture, food security and climate change, 2) Health, food and prevention of diet related diseases, 3) Cultural heritage.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I udkastet til rådskonklusion opfordres medlemsstaterne til at følge en fælles strategi for forskning i neurodegenerative sygdomme, særlig Alzheimers, ved hjælp af fælles programlægning af forskningen.

Fælles programlægning kræver, at de deltagende medlemsstater samarbejder om at skabe en fælles vision for forskningsbehovene og -mulighederne på dette område, og at de på grundlag heraf opstiller en strategisk forskningsdagsorden med højt prioriterede mål, milepæle og tidsfrister, herunder en gennemførelsesplan over de tiltag, instrumenter og ressourcer, der skal til for at gennemføre dagsordenen og gøre den fælles vision til virkelighed. Til dette formål skal der oprettes et forvaltningsorgan, og medlemsstaterne opfordres til at opstille et mandat for dette organ.

Medlemsstaterne opfordres også til at samarbejde med Kommissionen om at udforske mulige initiativer fra Kommissionens side for at bistå medlemsstaterne med at udforme og gennemføre den strategiske forskningsdagsorden.

Kommissionen kan tage yderligere initiativer til at fremme fælles programlægning på dette område.

For så vidt angår de kommende fælles programlægningsinitiativer indeholder udkastet til rådskonklusion en opfordring til Kommissionen om at etablere fælles programlægningsinitiativer inden for de forslag til temaområder, som GPC har identificeret.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Udkastet til rådskonklusioner har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller sikkerhedsniveauet

Udkastet til rådskonklusioner har i sig selv ingen væsentlige konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

I det omfang Danmark vælger at deltage i de kommende fælles programlægningsinitiativer vil finansieringen blive afholdt inden for eksisterende midler.

9. Høring

Sagen har været behandlet i EF-Specialudvalget for Forskning på møde fredag den 13. november 2009. Der fremkom ikke bemærkninger til punktet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den danske regering hilser udkastet til rådskonklusioner velkommen og vil aktivt deltage i drøftelserne af den videre proces mod etableringen af nye fælles programlægningsinitiativer inden for de udvalgte forskningsområder, såfremt disse ligger inden for de danske prioriterede forskningsområder.

Den demografiske fremskrivning af både den danske og de europæiske befolkninger viser, at der bliver markant flere ældre mennesker i de kommende år. Der vil derfor være et stort behov for forskning inden for sygdomme, som er aldersbetinget og aldersrelateret, herunder Alzheimers og andre neurodegenerative sygdomme. I Danmark eksisterer der flere miljøer, som er langt fremme i forskning inden for neurodegenerative sygdomme.

Danmark støtter derfor et fælleseuropæisk initiativ på området, for at samle de bedste forskere, og som kan finde en behandling for Alzheimers og andre lignende neurodegenerative sygdomme.

11. Generelle forventninger til andre landes holdning

Det forventes, at Rådet vedtager rådskonklusioner på sit møde den 3.-4. december 2009 om fortsat satsning på pilot fælles programlægningsinitiativet inden for forskning i neurodegenerative sygdomme, specielt Alzheimer samt opfordrer

Kommissionen til at igangsætte fælles programlægningsinitiativer inden for de temaområder, som GPC har identificeret.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (Konkurrencevne) den 25.-26. september 2008 samt forud for Rådsmødet (Konkurrencevne) den 2. december 2008.